

DE BIOLOGICA



Gespuis in uw tuin

**de zaaikalender
en, hoe leefden de Germanen?**

Van de voorzitter

Van de Voorzitter,

Onze tuinen zijn dan misschien in winterrust, alle overige activiteiten en verenigingswerk gaat gewoon door. In deze Biologica kunt u hierover weer uitgebreide artikelen lezen.

We zijn nog druk bezig met de jaarverslagen 2016 en natuurlijk de voorbereiding voor de alv, zie de uitnodiging voor onze alv op woensdag 8 maart.

Het verenigingsjaar begon zondag 8 januari met een gezellige en drukbezochte nieuwjaarsreceptie. De weken erna was er meteen al een drukte in De Schuur, opruimen van de kerstversiering, vergaderingen aanvragen van vergunningen, subsidies, persberichten etc.

De waterpompen krijgen hun jaarlijkse onderhoudsbeurt. De zadenbestellingen worden verzameld en verwerkt. Er moeten nog een aantal vrijgekomen tuinen worden schoongemaakt maar dat ligt nu door de sneeuw al enkele weken stil. Er zijn plannen gemaakt voor de Romeinse Tuin en de Kwekerij, maar ook voor het onderhoud van De Schuur.

We proberen ook zo snel mogelijk inzicht te krijgen in de toekomstige kosten voor het groot onderhoud aan ons rijksmonument. Wij willen u hierover kunnen informeren tijdens de alv.

Zojuist bereikte mij het bericht dat ons tuinlid en vrijwilliger DOC-team Bert Jansen geheel onverwachts is overleden. Bert was door eerdere hartstoeornissen al moeilijk ter been maar hij kon zich best wel weer goed redden zowel met

tuinieren als met schoonmaakwerk in ons clubhuis. Bert blijft in onze gedachten als iemand die altijd anderen wilde helpen zowel met tuinieren als tijdens de vele activiteiten van de BTV Elderveld.

Ik wens Petra en de overige familie heel veel sterkte met het verlies.

In mijn eigen tuin moet ik nog wat snoei en opbindwerk verrichten maar verder is gelukkig de tuin winterklaar en mijn kasje is klaar om over 4 weken weer plaats te bieden aan ongeveer 400 fuchsiantplanten die dan thuis uit de winterberging (kruipruimte) komen en weer aan de groei moeten worden gebracht. Het kasje moet ik dan wel goed afdekken met bolletjesplastic tegen de voorjaarsnachtvorst. Komt allemaal goed.

Tot ziens op onze alv op woensdag 8 maart 2017.

Fred van der Stap

Bloesemfietstocht 2e Paasdag maandag 17 april

In 2017 organiseert de BTV inmiddels voor de 8e keer de Bloesemfietstocht Arnhem-Zuid. De fietstocht start en eindigt zoals gewoonlijk bij De Schuur en de route gaat om en door een aantal wijken van Arnhem-Zuid. Onderweg worden er op verschillende plaatsen leuke en verrassende activiteiten georganiseerd rond natuur, kunst en lokale historie.

Na afloop zorgt de BTV natuurlijk voor muziek en een smakelijke barbecue.

Kortom, het wordt weer een gezellige en relaxte fietstocht voor het hele gezin met hopelijk veel bloesem, al valt daar de afgelopen jaren geen peil op te trekken.

OP het moment zitten we midden in de voorbereiding en zijn de route, activiteiten en precieze afstanden nog niet bekend maar houdt u vooral de websites van de BTV en van de fietstocht zelf in de gaten voor afstanden en inschrijving.

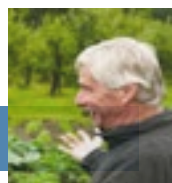
We zijn altijd op zoek naar vrijwilligers om te helpen met de organisatie van dit evenement. Als je het leuk vindt om op de dag zelf als vrijwilliger bij De Schuur of bij een activiteit

onderweg mee te helpen dan kun je dat melden bij Joost Vlamming of Fred van der Stap.

Tot 2e Paasdag, maandag 17 april, we rekenen op goed fietsweer en veel bloesem!

www.bloesemfietstochtelderveld.nl

[foto's te vinden in het BTV fotoalbum, oa. <http://www.btv-elderveld.nl/foto-s#nanogallery/nanoGallery/6275347940956303377>]



Activiteitencommissie Steenen Camer 2016

Wo 15 feb: Introductieavond voor nieuwe leden
Za 18 feb: Zaden ophalen en snert eten
Wo 8 mrt: ALV (Algemene Leden Vergadering)
Za 11 maart: Dag van de BTV (i.s.m. NLdoet) parkopruimdag
Za 18 maart: Uien en pootaardappels ophalen
Za 8 april: Paasbingo (door klaverjasclub Het Verwend Stuk)
Ma 17 april: 8e bloesemfietstocht en bbq
Za 13 mei: IJsheiligenmarkt, in en rond De Schuur.
Za 20 mei: kleine IJsheiligenmarkt

Vacatures/vrijwilligers BTV Elderveld

Bestuurslid penningmeester

Het bestuur van de BTV Elderveld zoekt een nieuw bestuurslid die voor ons de taak/functie van penningmeester wil vervullen. Een ruime ervaring met Excel is wel een voorwaarde. Tijdens de alv op 8 maart wordt u dan voorgedragen als kandidaat. Meld je aan bij voorzitter@btv-elderveld.nl

Bar-team

Tijdens evenementen van de BTV Elderveld komen we nog vrijwilligers te kort, de keuken en in de bediening. Meld je aan bij: Ans_Scharrenberg@hotmail.com

Schuur-beheerteam

Graag willen we ons Schuurteam dat verantwoordelijk is voor wekelijkse en incidentele schoonmaakwerkzaamheden versterken. Voor deze werkzaamheden is een kleine vergoeding beschikbaar. Meld je aan bij: p.scharrenberg@telfort.nl

Introductieavond nieuwe leden op woensdag 15 februari

Woensdag 15 februari van 19.30 tot 21.00 uur wordt alles over het reilen en zeilen binnen onze vereniging verteld. U hoort over het bestuur, de reglementen, wat de TAC doet, wat de verschillende werkgroepen doen, over onze BTV-winkel (inkoop, verkoop, verhuur), wat er in de kwekerij te doen is, etc. Kortom, u maakt uitgebreid kennis met de volkstuinvereniging BTV Elderveld.

Ook de minder leuke aandachtspunten komen aan de orde zoals onkruid, insecten, vogels, knaagdieren, de belangrijkste plantziekten en de lastige teelt van aardappelen. U ontvangt hiervoor van ons

6 maart Koopavond Welkoop 20% korting!! (m.u.v. acties)

Maandag 6 maart (18.00 - 21.00) heeft Welkoop Elst (Einsteinweg 10) een speciale koopavond voor leden van volkstuinverenigingen.

Uw moestuin frezen?

Vanaf 1 maart kunt u uw moestuin weer laten frezen. Dit wordt gedaan door een van onze deskundige frezers. We hebben een inschrijffijl in de BTV-winkel. Oppervlakte: t/m 50 M2 € 20,00, 51 M2 t/m 150 M2 € 25,00, grotere tuinen € 30,00.

U kunt zich ook opgeven in de BTV-winkel voor biologische paardenmest. Hiervoor is de wachttijd meer dan drie maanden. Wij hebben enkele adressen waar u eerder paardenmest (soms gratis) kunt ophalen.
Anton Rutten

Project kindertuinen gestopt

Na vier jaar kindertuintjes zijn we genooddaakt dit leuke project stop te zetten, hiervoor was de afgelopen twee jaar helaas te weinig belangstelling. Ik dank hierbij Yulan Schut en Mike Duys voor hun inzet en coördinatie.

Maria Thun's zaai- en werkagenda

Deze, voorheen de Kosmos-agenda, wordt gemaakt door Maria en Matthias Thun en wordt in boekvorm uitgegeven door uitgeverij Christofoor: www.christofoor.nl Deze is te koop in te boekwinkel of te bestellen op internet bij www.bol.com voor 12,50.

BTV tuinlid Edith van Eijck maakt jaarlijks met toestemming van uitgeverij Christofoor een versimpelde weergave van de gegevens uit deze zaai kalender. Vroeger stond deze ook in de Biologica, nu vindt u deze steeds voor de komende twee maanden in papiervorm in de BTV-winkel en op onze website www.BTV-elderveld.nl

Maatwerktrainingen bij Volare

Volare is een organisatie die onderdeel uitmaakt van de Vrijwilligerscentrale Arnhem en biedt twee keer per jaar workshops aan voor vrijwilligers die actief zijn bij organisaties in Arnhem. De workshops zijn gratis voor Arnhemse vrijwilligers met uitzondering van de HCCP-workshop. Vrijwilligers kunnen zich rechtstreeks aanmelden via: <http://www.vrijwilligerscentralearnhem.nl/trainingen-volare/trainingsaanbod-volare> dus niet bij ons.

Vrije tuinen

In de afgelopen weken hebben wij 7 vrije tuinen kunnen uitgeven aan wachtlijstleden en leden die overgestapt

zijn naar een andere tuin. Momenteel zijn er 13 tuinen vrij en staan er slechts 4 leden op de wachtlijst (waarvan er 3 al een optie op een tuin hebben genomen). Mochten u nog op zoek zijn naar een andere tuin laat het dan even weten

(ledenadministratie@btv-elderveld.nl). De TAC zal dan samen met u kijken wat de mogelijkheden zijn.

Hans Knelissen

Fuchsiaweekend bij Epric 4 maart

Tip voor de vele fuchsia-liefhebbers binnen BTV. Epric (Nieuwediep 9a, in Huissen) opent het nieuwe groeiseizoen met een Fuchsia Weekend. Op vrijdag 3 en zaterdag 4 maart (10-17u) zijn hier, voor 50 cent per stuk, meer dan 150 soorten Fuchsia stekken te koop. U bent van harte welkom. Epric is een zorgwekerij die met mensen werkt die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben en met vrijwilligers. De opbrengst van het fuchsia-evenement komt ten goede aan de trajecten voor ondersteuning van deze doelgroepen. De echte liefhebber, en degene die het wil worden, vindt absoluut wel iets van zijn of haar gading. Fuchsia's kent men als ouderwetse bellenplant en weet u dat er ook winterharde soorten zijn? Het is ook veel leuker om de planten zelf op te kweken dan kant en klare dingen te kopen. Uiteraard zijn bij Epric ook nog vele andere planten te koop die ze zelf opkweken.

Romeinse tuin "de Steenen Camer"

We zijn alweer gestart met de eerste voorbereidingen voor het nieuwe plantseizoen, de tuin moet er eind april weer schoon bij liggen om de eerste seizoenbeplanting aan te brengen.

In 2017 organiseren we enkele leuke activiteiten rond deze tuin, op zaterdag 24 juni een speciale Romeinse middag, tijdens de Oogstmarkt op zondag 27 augustus en op zaterdag 28 oktober doen we mee met de Dag van de Arnhemse geschiedenis.

Al deze keren verwachten we weer veel bezoekers met interesse voor die Romeinse tijd.

Wilt u meedoen met dit bijzondere tuinproject met een geschiedenis, u bent welkom om een keer (of vaker) te komen tuinieren. Op woensdag middag vanaf 13.30 tot 15.30 uur en zaterdagochtend van 10.00 tot 12.00 uur wordt er in de Romeinse Tuin gewerkt. Geef je dan vrijblijvend op per e-mail bij voorzitter@btv-elderveld.nl en schrijf waarmee je wilt helpen; tuinieren, Romein/Bataaf spelen of ...

Winter in boomgaard de Steenen Camer

Vorig jaar stond er in de titel van dit stuk een groot vraagteken achter het woord "winter" omdat 2016 de 2e kwakkelwinter op rij was. Dit jaar is de situatie gelukkig anders; zowel boomgaard als moestuin liggen op het moment van schrijven al ruim een week onder een witte deken en dat levert mooie plaatjes en een boel sneeuwpret op. De speelbult is perfect om af te sleeën en, oké helaas ook een paar onfortuinlijke valpartijen.

In de boomgaard zelf is het al sinds de herfst rustig. We hebben nog een keer opgeruimd en alles winterklaar gemaakt en nu wachten ook de adoptanten in winterstand op het moment dat de snoeischaar uit het vet gehaald kunnen worden. Dat moment valt gewoonlijk rond half februari wanneer we ons storten op het snoeien en bemesten van de bomen.

Als bestuur hebben we ondertussen onze activiteitenkalender voor het boomgaardjaar 2017 opgesteld en deze overlapt logischerwijs voor een deel met de BTV markten en Romeinen activiteiten.

Wat betreft de Romeinen.. onze bijenstal is vorig jaar niet van de grond gekomen en daarom proberen we het dit jaar nog een keer. Maar dan wel meteen goed door er een "Romeinse bijenstal" van te maken! Twee HAN studenten zijn bezig met een onderbouwd ontwerp en hopelijk lukt het om de stal met hulp van onze vrijwilligers op tijd te realiseren als aanvulling op zowel de boomgaard als de Romeinse tuin. We houden jullie op de hoogte! Wil je meer weten over onze activiteiten, kijk dan op onze website. Daar vind je ook informatie over het adopteren van een boom en onze doelstellingen.



Tot ziens in de boomgaard,
Joost Vlaming

www.boomgaarddesteenencamer.nl
info@boomgaarddesteenencamer.nl
www.facebook.com/boomgaarddesteenencamer

fotos van de boomgaard zij altijd te vinden in een van onze albums op <http://boomgaarddesteenencamer.nl/fotoalbum>

RECLAIM THE SEEDS 2017 Plant het voort!

4 maart Zadenbeurs & Workshops
in De Vasim - Nijmegen

5 maart handen uit de mouwen
Permacultuur in actie - Lent



Reclaim the Seeds, 4 en 5 maart

De jaarlijkse zadenbeurs Reclaim the Seeds vindt op 4 maart plaats in De Vasim in Nijmegen. Deze culturele broedplaats in een oude spinnerij aan de Waal biedt voldoende ruimte voor een grote zadenmarkt en workshops.

Oude, lokale, zaadvaste en anderszins bijzondere zaden, knollen en stekjes zullen worden geruild, weggegeven en verkocht. Iedereen kan zijn eigen biologische zaadjes en stekjes meenemen naar de ruiltafel. Parallel aan de markt zijn er lezingen en workshops over onder andere het bewaren van zaden, permacultuur, zaden-netwerken, meerjarige eetbare planten en bedreigingen door Bayer/Monsanto en andere grote zaadbedrijven. De dag erop, zondag 5 maart kan iedereen meehelpen met de aanleg van eetbaar groen in Lent. Hier zijn recentelijk twee de ecologische woongemeenschappen IEWAN en Eikpunt aangelegd en nu gaan de bewoners zorgen dat het meeste openbare groen eetbaar wordt. Iedereen kan die dag zijn handen uit de mouwen steken en meehelpen. Ook zal er een aantal excursies naar biodiverse projecten in de omgeving plaatsvinden.

Meer nieuws over het thema van deze editie, het programma, de organisatoren en details over routes, tijden en andere praktische informatie zal spoedig volgen op <https://www.reclaimtheseeds.nl>.

Groenmoesmarkt Sint-Oedenrode 19 maart

Zondag 19 maart 2017, van 10:00 tot 17:00 uur, wordt in Sint-Oedenrode de 5e Groenmoesmarkt gehouden, een markt voor natuurlijk (moes)tuinieren en eerlijk voedsel.

Een hele leuke markt om te bezoeken, Sint-Oedenrode ligt bij Eindhoven, afstand vanaf De Schuur 71,4 km, reistijd 47 minuten. Entree € 6,00 p/p, digitaal € 5,00 p/p. Bij voldoende belangstelling gaan we carpoolen, we vragen € 10,00 per persoon voor het vervoer, deze bijdrage is dan voor de chauffeur.

Gaat u ook mee? Graag van tevoren opgeven op deze lijst in De Schuur of per e-mail naar voorzitter@btv-elderveld.nl. Geef even aan of je eventueel zelf wilt rijden en hoeveel personen je mee zou kunnen nemen.

Meer informatie over deze markt vindt u op de website: www.groenmoesmarkt.nl

Verzamelen: Hannesstraatje 2a, om 10.00 uur. ca 17.30 uur zijn we weer terug

Parkopruimdag NLdoet, 11 maart

Dit jaar organiseren wij op zaterdag 11 maart samen met NLdoet weer een parkopruimdag.

Tijdens deze NLdoet (gesponsord door het Oranjefonds) gaan we in ons volkstuinpark de perken en tuinen weer opschonen van zwerfvuil en tuinhoutafval dat veelal afgedankt ligt opgestapeld en daarmee ons park een verwaarloosde indruk geeft. Met aanwezige kruiwagens en een tractor met aanhanger willen we de rommel afvoeren naar een grote gehuurde afvalcontainer. Vele handen maken licht werk. U helpt toch ook mee?

We rekenen op een droge, warme, zonnige voorjaarsdag en na afloop gaan we samen in ons clubhuis weer lekker biologische zuurkoolstamppot met worst eten.

Wilt u s.v.p. wel stevige handschoenen aantrekken?

Vanaf donderdag 9 maart mag u uw puin- en houtafval van uw tuin langs het pad zetten of nog beter kom het zelf zaterdag 11 maart naar de container op de mestplaats brengen.

Programma:

08.30 De Schuur is open.

09.00 Verzamelen, koffie met koek en de taken verdelen.

09.30 Samen aan het werk.

12.30 Lunch; zuurkool met spek en rookworst, gratis voor de harde werkers!

Ons keukenteam zorgt weer voor warme koffie en thee.



Kraamhouders IJsheiligenmarkt 13 mei gezocht:

Van 10u tot 15u organiseren we weer een grote plantjesmarkt in en rond De Schuur. Deze markt is min of meer de start van het tuinseizoen. Een gezellige markt met vele kramen gevuld met vooral moestuinplantjes en fruitstruikjes maar ook veel bloeiende plantjes voor Moederdag en/of voor de bloementuin. Verder zijn er leuke dingen voor de kinderen en is er weer wat te snoepen.

Wij zijn nog op zoek naar kraamhouders voor deze markt. Uw aanbod moet wel een relatie hebben met biologische, natuurlijke, milieu- of cultuurthema's. Een kraam van drie meter met luifel kost € 20,00 (inclusief koffie/thee) en voor leden van de BTV Elderveld € 17,50. Voor een stroomaansluiting betaalt u € 5,00 extra.

Aanmelden, liefst zo snel mogelijk, dit kan tot uiterlijk 6 mei en vol is vol. Interesse? Bel of mail naar Ludo Berendsen, tel. 026-3818393 of email: markt@btv-elderveld.nl

U kunt zich nog beter aanmelden via onze website www.btv-elderveld.nl

Wij houden wel het recht om een selectie te maken uit het aanbod van kramen.

Algemene ledenvergadering, woensdag 8 maart

Woensdag 8 maart

Aanvang 20:00. Schuur open: 19.30

Locatie: Verenigingsgebouw De Schuur.

Alle leden zijn bij dezen van harte uitgenodigd.

De agenda, diverse verslagen en het financiële overzicht, ontvangt u voor aanvang van de vergadering en liggen ter inzage vanaf 25 februari, in De Schuur.

De agenda zal vooraf, rond 25 februari, ook via een nieuwsbrief aan de leden bekend worden gemaakt.

Tijdens deze alv worden ook enkele aanpassingen op het huishoudelijk reglement voor goedkeuring voorgelegd.

Als u punten heeft voor de vergadering, verzoek ik u die voor 1 maart bij het bestuur kenbaar te maken.

Punt 7 van de agenda behandelt de verkiezing van kandidaten voor een bestuursfunctie.

Leden die zich kandidaat willen stellen

voor een bestuursfunctie kunnen zich tot twee dagen voor aanvang van de vergadering schriftelijk melden bij de secretaris. Tot en met 5 maart kan de aanmelding ook per mail naar ferdi.betz@gmail.com.

Artikel 17 Huishoudelijk reglement
De voordracht van kandidaten voor een bestuursfunctie zoals bedoeld in artikel 11 van de statuten, dient vergezeld te zijn van een schriftelijke bereidverklaring van deze kandidaten. Om als kandidaat te kunnen worden voorgedragen dient deze tenminste één jaar lid te zijn van de vereniging. Kandidaatstelling van het lid geschiedt schriftelijk bij het secretariaat tot twee dagen voor de algemene ledenvergadering.

Zijn bij de aanvang van de vergadering geen schriftelijke kandidaatstellingen aanwezig, dan kunnen staande de vergadering kandidaat-bestuursleden worden aangemeld.

Namens het bestuur,
Ferdi Betz
Secretaris

Aanmelding vrijwilliger voor werkzaamheden 2017

Nog niet iedereen heeft het aanmeldingsformulier 2017 ingeleverd. Wilt u deze s.v.p. alsnog inleveren in onze BTV-Winkel, via e-mail (formulier staat ook op onze website), in de brievenbus van De Schuur of uiterlijk op de alv van 8 maart a.s. Zo kunt u zelf weer aangeven op welk moment u in 2017 beschikbaar bent en vooral hoe. Naast de twee algemene "werkdagen" hebben we ook diverse leuke activiteiten gepland waarbij we uw hulp heel goed kunnen gebruiken, ook hiervoor kunt u zich aanmelden. N.a.v. uw aanmelding nemen wij contact met u op voor verdere afstemming. Dus inleveren dat formulier!



Nieuws van de Biologische plantjeskwekerij

Zaterdagmorgen 4 februari is het kwekerijteam bij elkaar geweest om de zaaiplannen voor 2017 te bespreken, direct aansluitend zijn we meteen gestart met het zaaien, als eerste weer de tuinbonen, doperwten, kapucijners en de prei (in de platte bak achter de kwekerij). De komende weken gaan we thuis in de vensterbank de pepers en paprika's zaaien en niet veel later de 20 soorten tomaten. Deze moeten allen kiemen bij 20 graden. De komende weken willen we ook de

ruimte rond de nieuwe kas nog weer verder inrichten zo willen we nog meer fruitstruikjes kunnen opkweken.

Begin mei zullen beide kwekerijkassen weer vol staan met biologisch opgekweekte plantjes die we dan vooral tijdens de twee IJsheiligenmarkten op 13 en 20 mei gaan verkopen.

Fred vd Stap



Let op!

Om het risico van verspreiding van de aardappelziekte fytoftora te beperken moeten de tuinleden van de BTV Elderveld teeltwisseling toepassen. Dit houdt in dat alle tuinleden verplicht zijn een teeltplan op te stellen waarbij de tuin in minimaal 4 vakken (A, B, C en D) wordt verdeeld. Bij toepassing van het teeltplan worden 1 keer in de 4 jaar de aardappels in hetzelfde vak gepoot.

Voor 2017 is vak B aangewezen als het vak waarin aardappels geteeld mogen worden.

Tuinleden die met ingang van 2017 een nieuwe, grotere of kleinere tuin gaan bewerken worden allen verzocht een nieuw teeltplan bij de TAC in te leveren (ook als zij niet van plan zijn aardappelen te telen). De teeltplanformulieren zijn in de BTV-winkel beschikbaar of te downloaden vanaf de website van BTV Elderveld. In 2017 zal de TAC weer steekproefsgewijs de naleving van de teeltplannen controleren.



welKOOP

Ja aardappelen, maar waar??

Op uw teeltplanformulier heeft u zelf de vakken A, B, C en D ingevuld. In 2017 is de teelt van nachtschadeachtigen (tomaten/ aardappels) alleen toegestaan in vak B.

P.s. Tomaten mogen alléén in een kast of tunnel worden opgekweekt! Ze mogen en kunnen wel elk jaar op dezelfde plek staan.

Teeltplan BTV Elderveld

In 2016 Vak A
In 2017 Vak B
In 2018 Vak C
In 2019 Vak D

Nachtschadeachtigen
toegestaan zoals o.a.:
- aardappels
- tomaten

Op naleving hiervan zal streng worden gecontroleerd



- De winkel voor tuin en dier
- Deskundig advies
- Dichtbij en vertrouwd
- Altijd vriendelijke en behulpzame medewerkers

Welkom bij Welkoop!

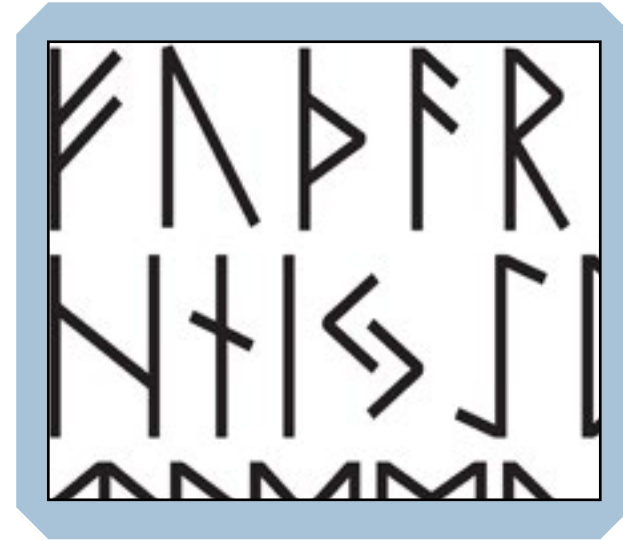
Kijk voor meer informatie op www.welkoop.nl

ELST

Einsteinweg 10
0481 - 351544

Hoe leefden de Germanen?

Dankzij de BTV komen wij steeds meer te weten over de Romeinen die zich rond het begin van onze jaartelling in onze gewesten gevestigd hadden. Maar hoe zit het eigenlijk met onze Germaanse voorouders? Op welke manier konden zij in hun levensonderhoud voorzien? Zij woonden in dorpen waarvan de bewoners samen de beschikbare landbouwgrond beheerden. Er was genoeg grond beschikbaar en jaarlijks kreeg elk boerengezin een perceeltje toebedeeld. Hoe belangrijker de positie die men in de gemeenschap bekleedde, hoe groter het stuk grond. De boerengezinnen mochten niet langer dan een jaar op hetzelfde akkertje blijven werken. Om uitputting van de grond tegen te gaan pasten de boeren wisselteelt toe en lieten zij elk jaar een gedeelte van de akkers braak liggen. Het belangrijkste stuk landbouwgereedschap was een eenvoudige houten ploeg waarmee zij de grond konden loswoelen, maar niet omkeren. Ossen deden het zware werk. Germanen plantten geen boomgaarden aan, bakenden



Runen: Het schrift van de Germanen

evenmin weiden af en besproeiden hun tuinen niet. Wat dat betreft konden zij veel van de Romeinen leren, die bovendien cultuurvruchten meebrachten, zoals perziken, abrikozen, morellen, druiven en kwetsen. Voor de winter inviel, kuilden Germanen de oogst in. Niet alleen om hun voorraden tegen de kou te beschermen, maar ook om deze onvindbaar te maken voor plunders. Tegenstanders waren er namelijk steevast op uit om de oogst te roven of te vernietigen. Germanen gingen graag op jacht en visten onder andere met een spies, zoals je dat nu nog wel in ontwikkelingslanden ziet. Toch vormde de buit geen belangrijk onderdeel van hun voedsel. De Germanen waren bijzonder gehard en konden wel tegen een stootje. Zij lieten beren in een valkuil lopen en namen het op tegen wisenten, wolven en oerossen. Adelaars, kraanvogels, egels en meeuwen stonden ook op het menu.

Hun hart lag niet in de eerste plaats bij de land- en tuinbouw, maar vooral bij de veeteelt en dan vooral rundvee. Zij streefden naar een groot veebezit, dat ze veel belangrijker vonden dan geld. Runderen vormden het voornaamste ruilobject en maakten een onmisbaar onderdeel van de bruidsschat uit. Varkens, schapen en geiten waren de belangrijkste bronnen van vlees. Op hun boerderijen hielden Germanen ook kippen, die nog erg klein van stuk waren. Zij zetten grote honden in voor bewaking, terwijl de huiskatten op muizen en ratten jaagden. De Germanen leefden niet zozeer van graanproducten maar vooral van melk en vlees. Daardoor beschikten ze volgens Caesar

over een geweldig postuur, wat het extra lastig maakte om tegen ze te vechten. Wat de landbouw betreft legden Germanen zich vooral toe op het verbouwen van tarwe, emmer, spelt, haver en gerst. Gerst werd natuurlijk gebruikt voor het brouwen van bier. Vooral haverpap werd veel gegeten. Daarnaast verbouwden zij vlas voor de productie van linnen en lijnzaad. Andere belangrijke producten waren pluimgierst en peulvruchten. Ook verzamelden zij beukenenootjes, paddenstoelen, kastanjes en eikels. Het oogsten van honing van wilde bijen was levensgevaarlijk werk, want daarvoor moesten zij met een brandende fakkel in de bomen klimmen. Ook verzamelden zij

blad- en wortelgroenten in de natuur en oogstten onder meer noten, onkruidzaad, wilde appel, bosbes, vossenbes, vlierbes, kruiden en gagel.

Al met al was de Germaanse agrarische bedrijfsvoering nog erg primitief in vergelijking met wat de Romeinen presteerden. Die wilden met een zo hoog mogelijke productie een maximale winst bereiken, ook als daar

uitbuiting voor nodig was. Maar Germanen streefden niet naar rijkdom door zoveel mogelijk te produceren en te verhandelen. Net als bij vele andere volkeren die nog in stamverband leefden gold, als de opbrengst maar toereikend is voor het levensonderhoud voor het eigen dorp en de stam, dan is het genoeg.

Piet van der Schoof



Gratis Mossenlezing op 23 februari

Wanneer kun je beter een lezing organiseren dan in de wintermaanden!

Daarom nodigt de Vereniging Vrienden van Meinerswijk u graag uit voor een lezing waarin we de miniatuurwereld van de mossen levensgroot kunnen bekijken.

Klaas van Dort is al ruim 30 jaar bryoloog, oftewel: mossenkenner. En vervelen doet het nooit! Hij kan

als geen ander laten zien dat mossen meer is dan vulmateriaal voor een kerststukje of een ongewenst element op je stoepje.

“Aan de soorten kun je alles aflezen. Gekroesde haarmutsen bijvoorbeeld, die duiden op de opwarming van de aarde. Een paar decennia geleden was het in Nederland nog veel te koud voor ze.

Ach, mossen zijn gewoon bloedmooi!”

De lezing is op donderdag 23 februari in De Schuur van de Biologische Tuinbouwvereniging aan het Hannesstraatje 2a. Vanaf 19.45 uur staat de koffie klaar, de lezing is van 20 tot 22 uur. De toegang is gratis.



Het grondgebied van de Germanen

NATUURLIJK

Verstand van buiten leven.

Welkoop is de seizoenswinkel van Nederland. U kunt bij ons terecht voor producten en adviezen, toegespitst op de tijd van het jaar. Met steeds wisselende producten ziet onze winkel er dus telkens weer anders uit. Kom het buitenleven beleven in de winkel en laat u verrassen!

ELST
Einsteinweg 10

Verstand van buiten leven.

Verslag kerstmarkt "de Steenen Camer"



Iedereen vond het super gezellig en sfeervol!

De Kerstmarkt in de stijl van Charles Dickens op zondag 11 december was wederom een enorm succes. Dankzij de medewerking van het pannenkoekenrestaurant konden we weer gebruik maken van het gehele terras waar we een gezellig marktplaatsje konden inrichten. Het was zo goed als droog en niet te koud. Iedereen vond het supergezellig en sfeervol. Er werd meegezongen met ons BTV-telerskoor, met Sugar Ann en/of het Elderveldse kinderkoor. Het prachtige Belgische paard met een meer dan 100 jaar oude wagen was zowel te bezichtigen als te fotograferen maar ook om gratis een rondje met mee te rijden.

Rondom ons boerderijcomplex uit 1835 was het een drukte van jewelste, dat de bezoekers hoofdzakelijk uit Elderveld kwamen bleek wel uit de overvolle fietsenstallingen.

Er waren weer heel veel vrijwilligers actief, ongeveer 50 van de BTV (allen gekleed in de stijl anno 1850) en 15 van de Scouting, geweldig. De kerstman en de kerstboomverkoop zorgden samen met bijna 35 kraamhouders voor een markt waar vele omliggende wijken en dorpen jaloers op zouden zijn. Ook waren er weer de passende eet- en drinkmogelijkheden zoals Antons Bockwurst mit Sauerkraut, Ivars reibekuchen, mc Diks hamburgers, oliebolletjes, poffertjes, erwtensoep en naast koffie en thee natuurlijk de overheerlijke glühwein. Later dit jaar, op zondag 10 december organiseren wij graag weer zo'n Kerstmarkt.



Vergeet u niet....?

Bij wijziging van uw gegevens die door te geven aan de ledenadministratie? Wel zo handig!

Om u goed te kunnen informeren (o.a. via de Biologica en de periodieke nieuwsbrieven) verzoek ik u bij wijziging van uw huisadres, telefoonnummer of e-mailadres dit door te geven aan de ledenadministratie (ledenadministratie@btv-elderveld.nl).

Nagenieten van onze kerstmarkt, najaarsopruimdag etc. Kijk op onze website naar de prachtige foto's, gemaakt door o.a. Niek van der Veen-Aerts.

Gespuis in uw tuin

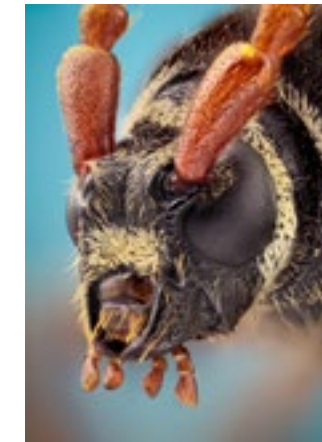
In de vorige Biologica's vertelde ik u over onkruid dat je kunt opeten. Deze keer zal ik u het een en ander vertellen over belagers die het voorzien hebben op uw met zorg geplante gewassen.

Ik kom regelmatig in de schuur. Gezellig, maar voor velen ook het moment om te klagen over allerlei ongedierte. "Je plant slapplantjes en als je je omdraait zijn ze opgevreten door de slakken." "Ik heb spinazie gezaaid maar er komt niets op! Wel liggen er een heleboel velletjes." De ervaren tuinders zeggen dan: "Ongeveer 20% van wat je zaait en plant, eet je zelf op. De rest gaat ten onder aan slakken, duiven en konijnen." Deze stelling klopt wel aardig wanneer je niets doet aan bestrijding en bescherming van je plant- en zaaigoed. Sommigen beginnen al in het vroege voorjaar met het strooien van slakkenkorrels ook al zijn we als biologische tuinbouwvereniging

We spreken dus af, alleen onze woede te koelen op de naaktslak en de grote grijsbruine segrijnslak

tijdens het liefdesspel met pijlen beschieten? En dat ze zichzelf kunnen bevruchten? We spreken dus af dat wij onze woede alleen koelen op de naaktslak en de grote, grijsbruine segrijnslak. (Geen blauwe slakkenkorrels dus want die vermoorden alle slakken en de dieren die slakken eten.) Oh ja, slakken vercomposterende plantaardig afval en zijn dus zeer nuttig voor uw tuin.

De slakkenjacht: Vraag een hoofdlampje voor uw verjaardag en dan hup op de knieën in het donker door de tuin want dat is het moment. Wat u er vervolgens mee doet is aan u, doodmaken of loslaten maar doe dat dan alstublieft op meer dan een kilometer afstand en niet in de tuin van uw buurvrouw. Slakken zijn goed te lokken met een lege halve grapefruit, een lege halve meloen, rabarberbladen of een stuk karton. U moet dan wel regelmatig eronder kijken en de slakken verwijderen. In droge perioden kunt u ook werken met een bakje bier. Slakken zijn dol op het gist in het bier en verdrinken. Een mooie dood toch? De meest kwetsbare planten kunt u bestrooien met scherpe ondergrond. Denk aan eierschalen, grof metselzand, hennepstro, gemalen schelpen, zaagsel en cacaodoppen. Een rondje koperdraad schijnt ook te helpen. Er zijn ook planten waaraan slakken een hekel hebben zoals munt, bieslook,



toch verplicht hiermee zeer spaarzaam om te gaan. Wat we vergeten is dat een heleboel natuurlijke slakkeneters hierdoor ook het loodje leggen waardoor het slakkenprobleem per jaar erger wordt. Hetzelfde geldt voor de mollenhaters. Goed, het is niet leuk wanneer een mol je net aangeplante slabed omwoelt maar bedenk dat een energieke diertje per dag een massa wormen, engerlingen en ritnaalden verorberd. Bestrijden van ongedierte is dus goed nadenken geblazen! Om u een idee te geven over alternatieve mogelijkheden volgt hier een opsomming van een aantal dieven en hoe ze te bestrijden.

Slakken: Het is vervelend na een mals voorjaarsbuitje te ontdekken dat er van uw frisgroene slablaadjes alleen nog maar stompjes zijn overgebleven. Voordat u uw moordneigingen de vrije loop laat op uw tuin, wil ik u toch wel even wijzen op de werkelijke daders. ALLEEN de NAAKTSLAK en de SEGRIJNSLAK eten slapplantjes, hosta's en andere zachte tuinplanten. NIET de gewone tuinslak (huisje) of de heesterslak. Het voert veel te ver om alle verschillende soorten slakken te benoemen (hoewel het zeer interessante beestjes zijn). Wist u dat ze elkaar

knoflook, tijm, tomaat en venkel. Ik wens u een prettige jacht.

Bladluis: Er zijn wel 1000 soorten bladluizen die het voorzien hebben op onze planten. De meest bekende is de groene bladluis. Verder komen we de schildluis en de wolluis nog wel eens tegen. Bladluizen hebben een zuignut waarmee ze plantensappen opzuigen. De plant groeit daardoor minder en is veel gevoeliger voor schimmels. De bladluis heeft gelukkig nogal wat natuurlijke vijanden. De bekendste is het lieveheersbeestje maar ook gaasvliegen, roofwantsen, oorwormen en sluipwespen eten veel luizen. Mieren daar in tegen beschermen de luizen omdat ze de zoete afvalstoffen van de luizen lekker vinden. Luizen kun je eenvoudig op een milieuvriendelijke manier bestrijden. Brandnetelgier (een halve emmer brandnetels aanvullen met water en een paar dagen laten staan. Zeven en dan één deel gier en tien delen water. Spuiten maar!) Een

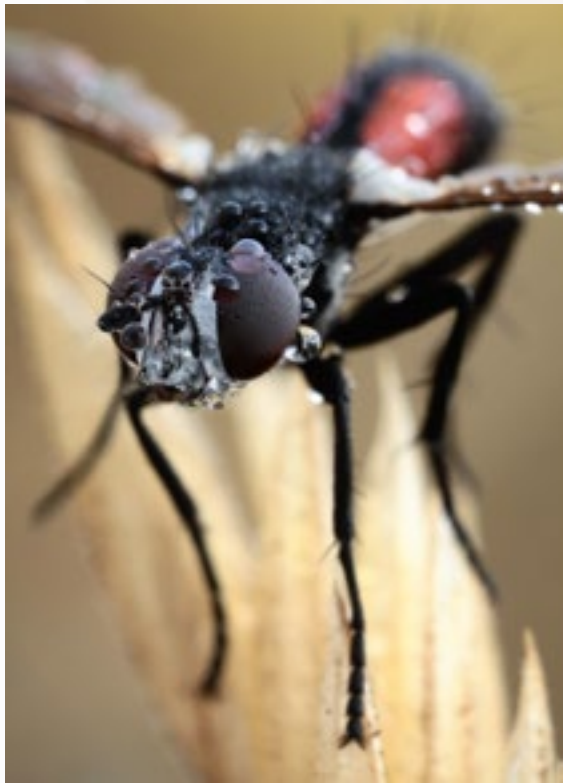
mengsel van spiritus en zachte zeep werkt ook. Men zegt je met een aftreksel van uien en knoflook ook de luizen kunt bestrijden. Mocht dit laatste niet werken dan kunt u het altijd nog door de spaghettisaus gooien.

Witte vlieg: Een heel vervelende belager van onze kolen is de witte vlieg. Vooral de boerenkool kan helemaal onder zitten. Witte vlieg zuigt net als luizen sap uit de planten. Bestrijden met een extract van rabarberbladen. (Een kilo gesneden rabarberbladen 20 minuten laten koken

in 2 liter water. Af laten koelen, zeven en mengen met een eetlepel zachte zeep. Extract mengen met water 1 op 4, en weer spuiten maar.)

Rupsen: De schade veroorzaakt door rupsen op onze tuinen valt over het algemeen wel mee. Zelf bestrijd ik ze in ieder geval niet. Zo heel af en toe gaat een koolplant te onder aan de rupsen van het koolwitje maar daar staat tegenover de aanblik van deze vrolijke fladderaars. Niets aan doen dus.

Pissebedden: Pissebedden ook keldermotten genoemd, verwerken allerlei organisch afval in de bodem en dienen als voedsel voor vogels, muizen en andere kleine dieren. Ze zijn onderdeel van ons mooie ecosysteem. De naam pissebed stamt uit onze eerste geneeskunde. Tegen het eind van de middeleeuwen werden pissebedden gebruikt om het urineren (pissen) te bevorderen. Pissebedden zijn platte grijze, veelpotige dieren. Ze worden ongeveer 2 cm lang. Het zijn geleedpotige dieren,



o.a. bladluis, witte vlieg, mol, achterlijf pissebed, kop waterjuffer, leverheersbeestje, vlieg, kop van watertor.

dus kreeftachtigen die zelfs hun kieuwen nog behouden hebben maar leven van zuurstof. De pissebed is de enige kreeftachtige die op het land kan leven, maar kan niet zonder vocht. Pissebedden leggen het hele jaar door eitjes die bijna niet zichtbaar zijn met het blote oog. Uit de eieren komen larven die wit van kleur zijn. Pissebedden leven ongeveer één tot twee jaar, maar sterven bij kou omdat ze koudbloedig zijn en externe verwarming nodig hebben. In Nederland zijn 36 soorten pissebedden. Het zijn nachtdieren die zodra de schemering invalt op zoek gaan naar voedsel. Voedingsbronnen zijn met name organisch materiaal, soms levende planten en in

Slijpwas

Tegen het eind van de middeleeuwen werden pissenbedden gebruikt om het urineren te bevorderen!

geval van voedselschaarste wordt er ook gegeten van dode dieren. Pissebedden leven van organisch materiaal en kunnen indien ze in grote getale zijn schade toebrengen aan gewassen, zoals jonge zaailingen, bloemen en fruit. Hun voorkeur gaat daarbij vaker uit naar wat teerdere planten zoals tomaten, komkommer en aardbeien. In geval van voedselschaarste eet de pissebed echter ook van dode dieren. Binnen kunnen pissebedden ook voor overlast zorgen en zich te goed doen aan etenswaren. Dat pissebedden ziektes kunnen verspreiden



Mier

is een grote volkswythe die helaas nog steeds niet uitgestorven is.

Hoe bestrijd je pissebedden?

- Verwijder schuilplaatsen: Pissebedden hebben een hekel aan barbecue-as en as van sigaretten. Strooi dit op de plaatsen waar ze zich schuilhouden en ze zullen een andere plek zoeken en verdwijnen.
- Koper: Pissebedden houden niet van koper.

Leg koperdraad op de plaats waar de dieren graag komen en ze zullen deze plek gaan mijden. Er is speciaal kopertape te koop.

- Egels, kikkers, padden, vogels, spitsmuizen en spinnen zijn natuurlijke vijanden van de pissebed.

Duizendpoten: Dan hier weer één van onze medestrijders tegen het kwaad. De duizendpoot is namelijk een fervent jager op alles wat kruipt en



Kop van een koolwitje

kleiner is dan hijzelf. Deze geleedpotige heeft gifkaken waarmee hij zelfs mensen pijn kan doen. Niet zomaar oppakken dus. Hij houdt van vochtige plekken. De wereld van gespuis in onze tuinen is zeer prachtig en uitgebreid. Het gaat te ver om alle luizen, mieren rupsen en wormen te bespreken. In de volgende Biologica zal

ik iets schrijven over de zoogdieren en de vogels die in ons park wonen.

Mocht u een vraag hebben over hoe u een indringer te lijf kunt gaan? Zaterdagmorgen ben ik in de schuur. Misschien weet ik een oplossing.

Ferdi Betz

Nieuws van het BTV-winkeltje

2017: alle voorbereidingen voor het nieuwe seizoen zijn getroffen.

De bestellingen van zaden, pootaardappelen, uien, meststoffen, tonkinstokken enz. zijn verzonden en de eerste levering heeft al plaatsgehad.

Ook nu heeft Welkoop opnieuw geen bestellijst toegevoegd bij de zadengids, wat heeft geresulteerd in 1 bestelling naast die van onze kwekerij. Graag willen we dan ook van u horen of het nog zin heeft om deze bestelgids aan het einde van 2017 opnieuw toe te voegen. Ook de bestelling van de pootaardappelen kost de leverancier behoorlijk wat hoofdbrekens. Tot nu hebben we nog niet gehoord dat een bepaald ras niet geleverd kan worden. Wel kwam het verzoek of het mogelijk is eerder te bestellen. We gaan met deze leverancier in overleg om dat te regelen. Mogelijk is deze vraag ook een gevolg van ons beleid om aardappelen met weinig bescherming tegen fytoftora te weren uit onze tuinen. Als we terugkijken naar 2016 kunnen we alleen maar zeggen dat zowel de winkel als de kwekerij een superjaar achter de rug hebben. Hoewel er regelmatig problemen waren met muizen, te warm weer enzovoorts, was er veel keus voor onze tuinders. Ook voor wat betreft het aantal vrijwilligers was er geen reden tot klagen. Helaas hebben we door verhuizen, ziekte enz. afscheid moeten nemen van een aantal gemotiveerde vrijwilligers.

We willen graag nieuwe vrijwilligers verwelkomen zowel in de kas als in de winkel. U bent zeer welkom. De winkel is enigszins aangepast. De winkelkast waar we voorraden van meststoffen in een standaardverpakking kunnen aanbieden is gereed en in gebruik. Daarnaast proberen we biologische potgrond aan het assortiment toe te voegen. Zodra levering mogelijk is tegen een redelijke prijs zullen we dat melden. Mocht u nog meststoffen, hulpmiddelen of iets anders missen in ons assortiment of zaken anders geregeld wil zien, neem dan contact op. Ons e-mail-adres is vermeld in de Biologica, maar u bent ook elke zaterdag welkom van 10.00 tot 12.00 uur.

Mist u nog iets in ons assortiment of ziet u zaken graag anders geregeld
Neem dan contact met ons op

Zaterdag 18 februari is het zover

U kunt dan van 10:00 tot 14:00 uur uw bestelde zaden, meststoffen en andere hulpmiddelen tegen contante betaling ophalen.

Bij het ophalen van uw bestelling is er voor de liefhebbers gratis een kop heerlijke snert!

een ruim assortiment plantjes, ijsbergsla, groene sla, andijvie, bloemkool, spitskool en broccoli. Niet biologisch opgekweekt maar wel geschikt voor de koude kas.

De aardappelen en uien kunt u ophalen op zaterdag 18 maart van 10:00 tot 13:00 uur.

Het BTV-winkelteam

Foto: Niek v.d. Veen



Tip; Begin tijdig met (anti-) slakkenkorrels strooien, een week vóór het plantjes poten!

Vanaf 18 februari kunt ook bij ons terecht voor zaai-grond, potgrond, compost, Culterra groen, koemestkorrels, bemeste tuinaarde, patentkali, Dologran kalkkorrel, fossiele zeewierkalk,

tonkinstokken lang/kort etc. Ook is er een ruim assortiment van biologische groente-, kruiden- en bloemzaden ingeval u iets vergeten bent te bestellen.

Vanaf 4 maart willen we al starten met de plantjesverkoop van tuinbonen, kapucijners, peultjes en doperwtten uit onze eigen kwekerij. Zaterdag 11 maart starten we met de verkoop van

Bestuur:



Voorzitter: Fred van de Stap
0481-350466
voorzitter@btv-elderveld.nl

Vice voorzitter: Joost Vlaming
06 45 43 44 40
joost@vlaming.info

1e Secretaris: Ferdi Betz
TAC
026-4461019
secretaris@btv-elderveld.nl

2e secretaris: Elly Hengeveld
0481-351560
ellyenrinus@hotmail.nl

Penningmeester: Leo Derksen
026-3640709
penningmeester@btv-elderveld.nl

2e penningmeester: Ton Thijssen
026-3812812
leden@btv-elderveld.nl

Ledenadministratie: Hans Knelissen
TAC
ledenadministratie@btv-elderveld.nl

Bestuurslid en inkoop: Bert van Zeist
026-3810056
inkoop@btv-elderveld.nl

Tunnelkas PR : tunnelkas@btv-elderveld.nl

Ontwerp /fotografie
beeldredactie: Kyrr Vliegen
fotografie: Niek van der Veen

Webmaster: Joost Vlaming
webmaster@btv-elderveld.nl

Onderst.commissie: Peter en Ans Scharrenberg
026-3813381
p.scharrenberg@telfort.nl
Jacinta Duits

Beheer: Dik Jansen, Fred Paulus en FransBoumans

TAC-controle tuinen: Ferdi Betz, Ton Thijssen en Niek van der Veen - Aerts Hans Knelissen,

Frezen: Voor nadere informatie kunt u terecht in de winkel.

Vrijwilligers:



In- en verkoopteam:

Ben Reuvers, Ria Klein Haneveld, Bert van Zeist, Anton Rutten, Ben Driesse, Jolanda Klijn, Marjan Driesse Marjo Krijnen en Korrie Hoekstra. Elke zaterdagmorgen 10.00 tot 12.00 uur. Voor biologisch geteeld pootgoed, zaden, bemestingsartikelen, potgrond, anti-worteldoek en doorzichtige folie voor tunnels en nog veel meer. Tonkinstokken.

Frezen: Voor nadere informatie kunt u terecht in de winkel.

Tuinadviescommissie (TAC): Geeft tuinadvies. Is er om de uitgifte van tuinen te regelen. Tevens tuincontrole bij het vermoeden van verwaarlozing van de tuin. Elke zaterdagochtend zitten de leden van de TAC bij elkaar en zij hopen dat er tuinders gezellig bij hen aanschuiven.

Activiteiten-cie: Fred vd Stap (vz), Joost Vlaming, Elly Hengeveld, Ans Scharrenberg, Ludo Berendsen en Arie van Bergen Bravenboer.

Kwekerij: Fred van der Stap, Leo van Mierlo, Tanza Berghuis, Ingrid de Vos, Erick Dirven, Yvonne Scholten, Willem Schimmel, Marike Verhage, Gerrit Slotegraaf, Dana Möschter, Femke Sietzema, Rob Smeenge, Ditte Hendriks, Tijlbert Manche, Paulien Ninaber, Enrico Lammers en Erno Oostrik. Zaaïen, stekken en verspenen van pootgoed.

Pompenteam: Fred Paulus, Peter Scharrenberg, Hans Krudde.

Hand en span: Frans Bouman (schilderwerk) Louise Favier (decoratie), Ans Scharrenberg (kostuum)

Aanhangwagen: U kunt de aanhangwagen huren van de vereniging voor een klein prijsje, €7,00 per halve dag.

Reserveer tijdig in de winkel of bij:
Anton Rutten: 026-3812092
Ton Thijssen: 026-3812812

Verenigingsgebouw 'De Schuur' – Park De Steenen Camer (026) 3814187
Hannesstraatje 2a, 6843 NV Arnhem
Iedere zaterdagochtend 10:00 - 12:00 uur

www.btv-elderveld.nl

Voor de meest actuele informatie, prachtige foto-series van onze activiteiten, de Biologica (in pdf) ons jaarprogramma, het winkelassortiment en voor het downloaden van allerlei formulieren.



Dé biologische supermarkt in Arnhem



*Proef de pure
smaak van
voeding die op
een natuurlijke
manier is
geproduceerd.*

EkoPlaza Arnhem
Kronenburgpassage 32
6831 ER Arnhem
026-3273710

Openingstijden:

Maandag:	11.00 tot 18.00 uur
Dinsdag - woensdag:	09.00 tot 18.00 uur
Donderdag:	09.00 tot 21.00 uur
Vrijdag:	09.00 tot 19.00 uur
Zaterdag:	09.00 tot 17.00 uur

www.ekoplaza.nl

Planning Biologica 2017 en nieuwsbrieven via e-mail

In 2017 gaan we weer vier edities van de Biologica in kleur uitbrengen, noteer s.v.p. onderstaande data in uw agenda:

- 5 mei ijsheiligennummer, kopij inleveren 19 april.
- 18 aug. Oogstnummer, kopij inleveren 2 augustus
- 1 dec. Bestelnummer, kopij inleveren 15 november

U kunt uw kopij steeds inleveren bij Fred v.d. Stap; f2hfredstap@hetnet.nl

Naast de Biologica ontvangt u van ons incidenteel een nieuwsbrief via e-mail.